

PATVIRTINTA

viešosios įstaigos Jurbarko ligoninės

vyriausiojo gydytojo

2026 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. VK-5

MENO (DAILĖS) TERAPEUTO PAREIGINIAI NUOSTATAI NR. 117

I . BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Meno (dailės) terapeutas profesinę kvalifikaciją įgyjama baigus teisės aktais reglamentuotas antros pakopos dailės terapijos studijas arba baigus antros pakopos studijas ir dailės terapijos srities kvalifikacijos tobulinimo kursus arba programą. Užsienyje įgyta dailės terapeuto profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Teisę verstis meno (dailės) terapeuto praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs dailės terapeuto profesinę kvalifikaciją.

3. Meno (dailės) terapeutas veiklą vykdo kartu su asmens sveikatos priežiūros specialistais ir tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje įstaigos asmens sveikatos priežiūros veiklos licenciją, suteikiančią teisę teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir meno terapeutas.

4. Dailės terapija – paciento sveikatai stiprinti skirta dailės terapeuto vykdoma veikla, integruojanti dailės ir medicinos, psichologijos, psichoterapijos, specialiojo ugdymo, socialinio darbo žinias, gebėjimus ir praktikas.

5. Meno (dailės) terapeutas asmens sveikatos priežiūros paslaugas gali teikti visų amžiaus grupių pacientams.

6. Meno (dailės) terapeutas vadovaujasi Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymu asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. V-457 „Dėl meno terapeuto veiklos reikalavimų aprašo patvirtinimo“, įstaigos, kurioje dirba, įstatais, vidaus tvarkos taisyklėmis, vidaus kokybės vadybos sistemos dokumentais bei savo pareigybės aprašymu.

7. Meno (dailės) terapeutas pavaldus vyriausiajam gydytojui, vyriausiojo gydytojo pavaduotojui medicinos reikalams, skyriaus vedėjui.

II SKYRIUS TEISĖS

8. Meno (dailės) terapeutas gydytojas turi teisę:

8.1. verstis dailės terapeuto veikla teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

8.2. konsultuoti dailės terapijos klausimais;

8.3. atsisakyti teikti dailės terapijos paslaugas, jeigu jas teikiant iškiltų pavojus paciento ar dailės terapeuto sveikatai ar gyvybei;

8.4. savo nuožiūra, įvertinęs paciento sveikatos poreikius, atsižvelgdamas į individualias asmens savybes, parinkti dailės terapijos užsiėmimų trukmę, dailės terapijos metodus, priemones bei atitinkamus jų veiksmingumo įvertinimo būdus;

8.5. gauti darbui būtiną informaciją apie pacientą iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei fizinių ir juridinių asmenų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų teikimą, nustatyta tvarka;

8.6. reikalauti darbdavio užtikrinti optimalias darbo sąlygas (patalpos, higienos sąlygos, apsaugos priemonės, priemonės ir medžiagos dailės terapijai vykdyti);

8.7. atlikdamas pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas pagal savo kompetenciją bendradarbiauti su gydytojais, slaugytojais, medicinos psichologais, medicininės reabilitacijos komandos nariais bei kitais specialistais, dirbančiais sveikatos priežiūros ar kitose įstaigose, taip pat su paciento atstovais ir artimaisiais;

8.8. bendradarbiauti su Lietuvos ir užsienio valstybių dailės terapeutais;

8.9. tvarkyti paciento asmens duomenis, įskaitant sveikatos duomenis Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka;

8.10. teikti siūlymus įstaigos administracijai, kaip gerinti sergančių pacientų sveikatą, ligų profilaktiką;

8.11. meno (dailės) terapeutas gali turėti ir kitų teisių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisės aktais.

III SKYRIUS PAREIGOS

9. Meno (dailės) terapeutas privalo:

9.1. pagal savo kompetenciją, nustatytą Apraše, užtikrinti teikiamų paslaugų kokybę;

9.2. nepriskirtais dailės terapeuto kompetencijai atvejais rekomenduoti kreiptis į atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

9.3. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

9.4. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

9.5. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos teisės aktų tvarka;

9.6. laikytis dailės terapeuto profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;

9.7. reguliariai dalyvauti supervizijoje, tobulinti profesinę kvalifikaciją teisės aktuose, reglamentuojančiuose profesinės kvalifikacijos tobulinimą, nustatyta tvarka;

9.8. tvarkyti dailės terapeuto veiklos dokumentus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

9.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu pateikti paaiškinimus dėl savo veiklos taikant dailės terapiją;

9.10. taikyti Lietuvos Respublikoje tik mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius darbo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytus atvejus;

9.11. prireikus naudoti Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme nustatytus reikalavimus atitinkančias medicinos priemones, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-383 „Dėl Medicinos priemonių naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir medicinos priemonių gamintojų su medicinos priemone pateikiama informacija;

9.12. gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka;

9.13. informuoti teisėsaugos institucijas apie visus atvejus, kai į sveikatos priežiūros įstaigą kreipiasi asmuo, kurio gyvybei kelia pavojų padaryti kūno sužalojimai, taip pat asmuo, kurio gyvybei pavojus negresia, tačiau jam padarytos durtinės, pjautinės, šautinės ar dėl sprogimo atsiradusios

žaiždos arba kitokio pobūdžio kūno sužalojimai, kurie gali būti susiję su nusikaltimu;

9.14. dalyvauti su profesinės kvalifikacijos klausimais susijusiuose pasitarimuose, seminaruose, konferencijose, profesinių organizacijų ir mokslinių draugijų veikloje;

9.15. dalyvauti mokslo ir pedagoginėje veikloje;

9.16. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių dailės terapeuto veiklą, nustatytas pareigas.

IV. KOMPETENCIJA

10. Meno (dailės) terapeuto profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kuriuos jis įgyja baigęs dailės terapeuto profesinę kvalifikaciją suteikusias studijas, dailės terapijos srities kvalifikacijos tobulinimo kursus arba programą bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę medicinos mokslo ir praktikos pažangą.

11. Meno (dailės) terapeutas turi žinoti:

11.1. biopsichosocialinį sveikatos modelį;

11.2. žmogaus sąveikos su biopsichosocialine aplinka mechanizmus jo kasdienėje, darbinėje ir laisvalaikio veikloje;

11.3. meno antropologiją, filosofiją ir sociologiją, kūrybos psichologiją;

11.4. dailės terapijos istoriją, skirtingų dailės terapijos krypčių teorinius pagrindus, jų taikymo metodologiją;

11.5. dailės terapeuto profesinės etikos principus;

11.6. pagrindines psichosocialinės reabilitacijos komandos specialistų veiklos sritis, tarpusavio sąveikos mechanizmus;

11.7. naujausias psichosocialinės reabilitacijos, psichikos sveikatos mokslo teorijas ir metodus;

11.8. bendruosius asmenybės raidos ir sveikatos sutrikimų ypatumus;

11.9. veiksnius (amžius, profesija, psichologinė ir kultūrinė aplinka, bendravimo galimybės ir supratimo lygmuo), turinčius įtakos sveikatos ištyrimo būdai ir laukiamam rezultatui;

11.10. estetiško poreikio ir meninės raiškos, kūrybiškumo ir vaizduotės raidą žmogaus ontogenezeje ir jos sąsajas su psichopatologija;

11.11. pasaulio dailės istorijos raidą ir kultūrinį paveldą, skirtingų epochų, skirtingų estetinių kultūrinių tradicijų bei stilių dailės kūrinius;

11.12. psichosocialinės reabilitacijos proceso, psichikos sveikatos priežiūros proceso, taikant dailės terapiją, dokumentavimo principus bei reikalavimus, tai reguliuojančių teisės aktų reikalavimus.

11.13. medicinos dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos, statistikos, medicinos etikos ir deontologijos, asmens duomenų apsaugos principus, saugos darbe reikalavimus.

12. Meno (dailės) terapeutas pagal savo kompetenciją turi:

12.1. naudoti skirtingas vizualinio meno formas (tapyba, piešimas, grafika, skulptūra, keramika, fotografija ir medija, tekstilė, hepeningas, instaliacija ir kitos tarpdalykinio meno formos), technologijas, komponuoti priemones dvimatėje, trimatėje vaizdo erdvėje, naudodamas skirtingas vizualines technologijas;

12.2. suprasti dailės terapijos procesą, trinarinių santykių prigimtį ir ypatumus;

12.3. atpažinti asmeninių jausmų, nuostatų, veiksmų poveikį pacientui ir terapiniam procesui bei kritiškai vertinti asmeninius trūkumus ir resursus;

12.4. parinkdamas metodus, technikas, formas, priemones, vertinimo įrankius pagal taikomą dailės terapijos modelį ir atsižvelgdamas į paciento sveikatos poreikius savarankiškai taikyti dailės terapiją;

12.5. vadovauti grupinėms ir individualioms dailės terapijos sesijoms bei užtikrinti sesijų kokybę;

12.6. taikyti dailės terapiją skirtingoms pacientų grupėms pagal pacientų sveikatos poreikius ir tikslus, sudaryti dailės terapijos planą;

12.7. taikyti įvairias vizualinio meno formas ir priemones asmens sveikatos būklei vertinti ir dailės terapijos intervencijai vykdyti;

12.8. dailės kūrybos procese pažinti ir suprasti asmens biopsichosocialinės raidos ir identiteto ypatumus;

12.9. vertinti biopsichosocialines funkcijas, emocijas, psichologinio elgesio modelius, veiklą ir socialinį dalyvumą bei kitus sveikatos rodiklius, juos analizuoti ir pagrįstai modeliuoti dailės terapijos procesą bei vykdydamas psichosocialinę reabilitaciją, psichikos sveikatos priežiūrą parinkti atitinkamas dailės terapijos technikas;

12.10. sistemiškai įvertinti fizinius, psichologinius, socialinius, kultūrinius veiksnius, galinčius turėti įtakos paciento sveikatai ir (ar) veiklai dailės terapijos proceso metu;

12.11. analizuoti biopsichosocialinio ištyrimo duomenis ir juos interpretuoti, kad galėtų nustatyti dailės terapijos reikalingumą, problemas ir galimybes pozityviai keisti paciento funkcionavimo, veiklos ar socialinio dalyvumo lygį;

12.12. naudodamas dailės terapijos tyrimo / vertinimo metodikas, vertinti paciento sveikatos pokytį, įvykusį dailės terapijos proceso metu, bei analizuoti dailės terapijos tyrimo / vertinimo metodikų skirtumus ir sąsajas su kitomis įvertinimo (diagnostinėmis) formomis;

12.13. kritiškai analizuoti mokslinę literatūrą, savarankiškai atlikti dailės poveikio paciento sveikatai tyrimus, taikyti kiekybinių ir kokybinių tyrimų metodus, mokėti įvertinti ir interpretuoti tyrimų rezultatus bei nustatyti jų patikimumą;

12.14. analizuoti savo kūrybinius gebėjimus asmeninės kūrybos veikloje ir taikyti juos dailės terapijoje nuolatinei savirefleksijai ir tobulėjimui;

12.15. bendradarbiaudamas su pacientu nustatyti artimuosius ir tolimuosius dailės terapijos tikslus bei apibrėžti paciento vaidmenį ir užduotis dailės terapijoje;

12.16. parinkti, pritaikyti ir integruoti dailės terapijos proceso metu žinias apie pasaulio dailės istorijos raidą ir kultūrinį paveldą, skirtingų epochų, skirtingų estetinių kultūrinių tradicijų bei stilių dailės kūrinius;

12.17. dalyvauti komandinėje veikloje siekiant psichosocialinės reabilitacijos, psichikos sveikatos priežiūros tikslų;

12.18. pritaikyti dailės terapijos praktinėje veikloje naujausias psichosocialinės reabilitacijos, psichikos sveikatos mokslo teorijas ir metodus.

V. ATSAKOMYBĖ

13. Meno (dailės) terapeutas už padarytas klaidas, aplaidumą ar netinkamą jam priskirtų funkcijų vykdymą ar bioetikos reikalavimų pažeidimą, taip pat už kompetencijos viršijimą atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

VI. PAREIGINIŲ NUOSTATŲ VALDYMAS

14. Meno (dailės) terapeuto pareiginiai nuostatai peržiūrimi ir iš naujo rengiami:

14.1. pasikeitus įstaigos struktūrai;

14.2. pasikeitus įstaigos veiklos kryptims;

14.3. įkūrus naujų darbo vietų, įtakančių ekonominius veiklos rezultatus;

14.4. įstaigos vadovo sprendimu.

Su nuostatais susipažinau ir sutinku
(parašas, vardas, pavardė, data)

